

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

basisschool De Hofstee

Plaats : Etten-Leur
BRIN nummer : 11DS|C1
Onderzoeksnummer : 284861
Datum onderzoek : 22 oktober 2015
Datum vaststelling : 14 december 2015

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	7
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	11
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	13
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	15
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	19

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

Basisschool De Hofstee heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De school heeft zichtbaar een doorgaande lijn voor zelfstandig werken
- Het team werkt in alle groepen gericht aan een prettig schoolklimaat
- Er is voldoende aandacht voor leerlingen die meer aan kunnen
- Het team heeft goed zicht op de ontwikkeling van leerlingen
- Leraren professionaliseren zich binnen een kernteam
- Er heerst een open teamcultuur waarin regelmatig wordt samengewerkt

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de tien onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij deze standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Resultaten			•		

De resultaten van de Cito Eindtoets in groep 8 waren in 2013 en 2014 onvoldoende. De school erkende dit zelf ook en heeft onderzocht waar verbeterkansen lagen. Er is onder meer ingezet op het uitbouwen van de kwaliteit van het didactisch handelen; er zijn eigen kijkwijzers ontwikkeld en gebruikt. Ook wordt er toegewerkt naar een lerende organisatie, bijvoorbeeld doordat de kernteams steeds meer verantwoordelijkheden krijgen. De resultaten in 2015 liggen aanzienlijk boven de ondergrens. Ook de tussenresultaten laten een stijgende lijn zien. De inspanningen van het team lijken dus ook zichtbaar in de toetsresultaten.

De analyses op schoolniveau (welke interventies hebben aantoonbaar effect gehad? welke niet?) kan nog verder worden uitgebouwd om zo goed te kunnen blijven sturen op onderwijskwaliteit.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod			•	
2.2	Zicht op ontwikkeling				•
2.3	Didactisch handelen			•	
2.4	Ondersteuning				•

Het aanbod voldoet aan de kerndoelen. De school legt de nadruk op de basisvaardigheden in het curriculum. Omdat de eindresultaten een paar jaar tegenvielen, liet het rooster weinig ruimte voor intensieve aandacht voor de brede ontwikkeling van de leerlingen, iets dat de leraren wel belangrijk blijven vinden.

De leraren gebruiken methodetoetsen en toetsen van het leerlingvolgsteem om de ontwikkeling van leerlingen te volgen. Forse achterstand, terugval of tegenvallende vaardigheidsgroei zijn aanleiding tot een verdere analyse. De school werkt met groepsplannen als middel om de leerstof af te stemmen op (minimaal) drie niveaus. Deze plannen worden vier keer per jaar geëvalueerd en bijgesteld waar nodig. Naast instructie op meerdere niveaus, heeft elke leerling ook een individuele taakkaart met verwerkingsstof op maat.

De school liet in een presentatie aan de inspectie haar zicht op de eigen sterke kanten zien en ook is een viertal lessen bezocht. Tijdens die momenten was terug te zien dat de leerstof in de praktijk inderdaad wordt afgestemd op de ontwikkeling van kinderen.

Het bijwonen van deze lessen was echter niet bedoeld om een uitgebreide observatie te doen van het didactisch handelen. De korte observaties van lesmomenten bevestigen dat een aantal leerkrachten bekwaam is. Toch zijn er ook nog verschillen, zoals tevens uit de schoolbrede analyse blijkt. Het didactisch handelen is als voldoende gewaardeerd, het team lijkt de potentie te hebben om op dit punt naar 'goed' te groeien.

De school draagt goed zorg voor ondersteuning van leerlingen met bijzondere onderwijsbehoeften. De uitgebreide groeidocumenten vormen de basis voor het handelen van de leraren in de groep. Vanuit een uitstroomperspectief wordt een vertaling gemaakt naar ambitieuze tussendoelen. Ook voor leerlingen die speciale onderwijsbehoeften op het gebied van gedrag hebben, worden specifieke doelen benoemd en wordt de ontwikkeling nauwgezet gevolgd. Uit de groeidocumenten en evaluaties komt naar voren dat veel inzet wordt gepleegd om deze leerlingen te laten groeien.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat				•
3.2	Veiligheid			•	

Het schoolklimaat is stimulerend en ambitieus. Een uitspraak van een leerling geeft hiervan een mooie illustratie 'Leraar maakt grapjes, maar we blijven wel met de les bezig'.

Leraren werken, naast hun lesgevende taken, in kernteams: deze teams zijn verantwoordelijk voor een bepaald thema of vakgebied binnen de school. Zij dragen ook de inhoud voor het jaarplan aan.

De school heeft de keuze gemaakt om een breed zorgprofiel aan te bieden. Dit betekent dat er soms sprake is van groepen die meer dan gemiddeld complex zijn. Het team geeft aan dat het de lat voor zichzelf hoog legt, maar is daarnaast gedreven om dit ook waar te maken.

Op de school wordt schoolbreed een programma ingezet voor de sociale ontwikkeling van kinderen en het realiseren van een prettig schoolklimaat. De leerlingen zijn hier positief over, zij geven aan dat er een prettige sfeer op school heerst. Daarbij is het nog vermeldenswaardig dat de school ook een behoorlijk aantal kinderen in huis heeft die moeite hebben met sociaal gedrag. Tijdens de tussenschoolse opvang is de sociale veiligheid minder sterk gewaarborgd. Dit laat een recente enquête zien en ook geven de kinderen in het leerlinggesprek dit aan. De school heeft aangegeven dit op korte termijn op te pakken.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering			•	
4.2	Kwaliteitscultuur			•	
4.3	Verantwoording en dialoog			•	

De Hofstee werkt met eigen kwaliteitskaarten om zicht te krijgen en te houden op de kwaliteit van het onderwijs. Daarbij is het steeds meer gewoonte om bij elkaar in de groep te kijken en feedback te geven. Uit de gesprekken komt naar voren dat collega's daarbij ook kritisch zijn. Sinds enige tijd wordt op de school gewerkt met kernteams: een groep leraren die verantwoordelijk is voor een bepaald thema of vakgebied. Zij hebben op het eigen onderwerp ook inbreng in het jaarplan. Positief is dat daardoor de teamleden zich verantwoordelijk voelen voor het eigen thema. Het team staat open voor vernieuwing en ontwikkeling.

Bij het regelmatig evalueren past het om ook op schoolniveau conclusies te trekken voor de ontwikkeling van het onderwijs. Op dit punt liggen mogelijkheden, bijvoorbeeld als het gaat om de evaluatie van de opbrengsten. Daarnaast kunnen de (verschillen in) verantwoordelijkheden tussen de voorzitter van het kernteam, de bouwcoördinatoren, schoolleider en intern begeleider scherper worden benoemd.

De dialoog met ouders vindt sinds kort plaats door middel van bijeenkomsten PinO (partners in ontwikkeling). De school werkt op deze manier aan een goede

communicatie met ouders en wil daarbij graag zorgen voor transparantie. Op bestuursniveau is de kwaliteitszorg in ontwikkeling. Er is structureel overleg tussen directeuren en bestuurder.

2.2 Oordelen over naleving

Er is een tekortkoming geconstateerd in de naleving van wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

De inspectie heeft, na de invoering van de wet passend onderwijs, ook gekeken of de school voldoet aan de aangepaste wettelijke voorschriften over de schoolgids, het schoolplan en het ontwikkelingsperspectief. Daarbij constateren wij dat de school hieraan niet voldoet in het schoolplan (WPO artikel 12). Het schoolplan geeft niet weer hoe het systeem van (extra) ondersteuning is ingericht. Wij hebben u verzocht dit te herstellen.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Hofstee.

Daarnaast heeft de inspectie de school en het bestuur gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

Wij zijn trots op dit rapport van bevindingen. Het doet recht aan het onderwijs dat op De Hofstee wordt verzorgd. Onze keuze om een breed zorgprofiel aan te bieden wordt na leerkrachten, ouders en leerlingen nu ook door de inspectie gewaardeerd.

Het zeer beperkte aantal aanbevelingen van de inspectie bevestigt dat wij de afgelopen jaren de juiste stappen hebben gezet. Dit heeft geleid tot een verbetering van de opbrengsten. Zowel op de Cito LVS-toetsen, als de Eindtoets scoren onze leerlingen zoals verwacht mag worden.

De komende jaren worden de leerkrachtvaardigheden verder ontwikkeld. Hierbij wordt vooral aandacht geschonken aan doelgericht werken, activerende instructie en variatie in werkvormen.

Bij het regelmatig evalueren van de opbrengsten zullen wij ook de effectiviteit van de interventies vastleggen. Hierdoor is ook de ontwikkeling van het onderwijs te monitoren.

De sociale veiligheid tijdens de tussenschoolse opvang zal verbeterd worden door de samenwerking met de kinderopvang te intensiveren. Daarbij zal een andere opzet en werkwijze tot het verhogen van de sociale veiligheid leiden. Hierbij zal de wijze waarop wij tijdens schooltijd deze veiligheid realiseren leidraad zijn voor de tussenschoolse opvang.

De wijze waarop wij onze leerlingenzorg inrichten is omschreven in het ondersteuningsplan. Wij zullen dit ondersteuningsplan opnemen in het schoolplan.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook basisschool De Hofstee.

Op 22 oktober 2015 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een presentatie door de school met enkele praktijkvoorbeelden;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleider, leraren, ouders en leerlingen;

Aan het einde van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleider en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de

ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITSZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de

resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren. In het schooljaar 2014-2015 doet de inspectie met pilots ervaring op met het vernieuwde toezicht. De onderwijsinspectie nodigt u met nadruk uit uw mening, ervaringen en inzichten rond de vernieuwing met ons te blijven delen.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek. Zo hebben we het afgelopen jaar in iedere sector raadplegingen georganiseerd over de hoofdlijnen van onze nieuwe koers en daar veel feedback op gekregen.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende'

of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.

- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.
- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.
- **Medio 2015 eerste evaluaties** - We benutten 2015 om in pilots zaken uit te testen, om zicht te krijgen op eerste effecten van onze vernieuwingen, om zaken bij te stellen, en uiteindelijk ook om te zien waar we het mis hadden. Rond de zomer van 2015 evalueren we de eerste uitkomsten van de pilots en gesprekken en bepalen dan het verdere traject.